

شماره ۹۵۹۹ ۲۰۳

☀ | به نام خداوند خورشید و ماه
🌙 که دل را به نامش خرد داد راه |

پنجم و ششم

تیزهوشان

اجرا آزمون مولتی کمپلکس

هوش و ایلعداد

مهندس مصطفی باقی

کتاب
جمع بندی
تیزهوشان
آزمون ورودی

به همراه سؤالات
آزمون های
ورودی تیزهوشان
سال های ۹۵ تا ۹۷ با
پاسخ های تشریحی

مهروماه

سرشناسه: باقری، مصطفی، ۱۳۵۴ / عنوان و نام پدیدآور: ۲۰ آزمون مولتی گمپلکس
 هوش و استعداد / مشخصات نشر: تهران: مهرماه نو، ۱۳۹۸ / مشخصات ظاهری: ۲۲۰
 ۲۹ س. م. / شابک: ۶-۴۳۰-۲۱۷-۶۰۰-۹۷۸ / وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر /
 فروست: نیروموشان / یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی:
<http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است / شماره کتاب شناسی ملی: ۵۳۸۲۴۲۴

پنجم و ششم

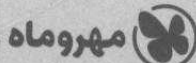
تیزهوشان

۲۰ آزمون مولتی گمپلکس

هوش و استعداد

ناشر	مهرماه نو
مؤلف	دس مصطفی باقری
نوبت چاپ	اول، ۹۸
تیراژ	۳۰۰۰ نسخه
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۲۱۷-۴۳۰-۶
قیمت	۳۸۰۰۰ تومان
مدیر تألیف	ساعده نمازی
مدیر تولید	سمیرا سیاوشی
مدیر هنری	محسن فرهادی
طراح گرافیک	تایماز کاویانی
مدیر فنی	میلاد صفایی
کارشناس علمی	راحله فریدون نژاد
ویراستار	کبری ملکی
صفحه آرا	مژگان ملا داوودی، پریسا حسینی
تصویرگران	الهام اسلامی اشلقى، حسام طلایی
رسام	مریم صابری برون، عطا عطری
حروفچین	مهناز ستاری، سید مصطفی خاتمی

نشانی: تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه مینا، پلاک ۳۷
 دفتر مرکزی: ۶۶۴۰۸۴۰۰
 واحد فروش: ۶۶۴۰۸۴۰۳
 روابط عمومی: ۶۶۹۶۸۵۸۹
 فروش اینترنتی و تلفنی: ۶۶۴۷۹۳۱۱
 پیامک: ۳۰۰۰۷۲۱۲۰

www.mehromah.ir

© کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به انتشارات مهرماه نو می باشد. هرگونه برداشت از مطالب این کتاب بدون مجوز کتبی از ناشر، ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد.

ای یوسفی جمال، بدین حسن بی مثال
اگر پرده برکشی، تو جهان پرده در کنی

مقدمه‌ی مؤلف

بهره‌ی هوش (IQ) چیست؟

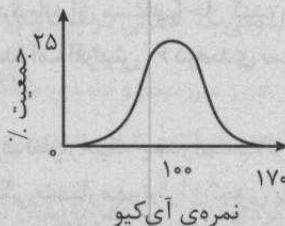
بهره‌ی هوشی یا ضریب هوشی (IQ) واحد اندازه‌گیری سطح هوش مرتبط با سن است. واژه‌ی «بهره، فاکتور / quotient» به‌طور تحت‌اللفظی معنای خارج قسمت می‌دهد و تعریف هوش هم عبارت است از توانایی ذهنی یا سرعت عمل ذهن. تست‌های (IQ) براساس این عقیده طراحی شده‌اند که هر فردی یک توانایی ذهنی عمومی منفرد دارد. همین عامل است که تعیین می‌کند هر فرد تا چه اندازه در رویارویی با موفقیت‌های مختلف کارآمد است و چگونه می‌تواند به لحاظ عقلانی از تجربه‌هایش بهره‌برد. میزان این قابلیت ذهنی از فردی به فرد دیگر متفاوت است و همان چیزی است که تست‌های آی‌کیو در تلاش‌اند آن را اندازه‌گیری کنند.

تست‌های آی‌کیو بخشی از «توانایی» ای هستند که به‌طور کلی «آزمون روان‌سنجی» نامیده می‌شوند. محتوای چنین تست‌هایی تقریباً همه‌ی ساختارهای ذهنی یا احساسی ما را در بر می‌گیرد؛ از جمله شخصیت، نگرش و هوش.

تست‌های روان‌سنجی اساساً ابزارهایی برای ذهن هستند؛ واژه‌ی «سنجش» به معنای ارزیابی و واژه‌ی «روان» به معنای ذهن است. دو نوع تست روان‌سنجی وجود دارد که به‌طور کلی با هم به کار می‌روند. این دو تست عبارت‌اند از آزمون‌های استعداد، که توانایی‌های شما را می‌سنجد و پرسش‌نامه‌های شخصیت، که شخصیت و خلق‌وخوی شما را ارزیابی می‌کنند.

آزمون‌های هوش برخلاف برخی از تست‌های مهارت، آزمون‌های استاندارد هستند که برای اندازه‌گیری هوش انسان به کار می‌روند، انواع مختلفی از تست‌های هوش وجود دارد؛ برای مثال «استنفورد - بینه و وکسلر» که هر کدام درجه‌بندی متفاوتی در زمینه‌ی سنجش هوش دارند.

حجم زیادی از تست استنفورد - بینه به سؤال‌های مربوط به توانایی کلامی اختصاص دارد و به‌طور گسترده‌ای در ایالات متحده‌ی آمریکا استفاده می‌شود. تست‌های وکسلر از دو بخش کلامی و عملکرد تشکیل می‌شود که هر کدام از آنها امتیازبندی خاص خود را دارد. طرفداران تست آی‌کیو معتقدند که میزان آی‌کیو فرد، فاکتور ارثی است، و تا حدود ۱۳ سالگی روند افزایشی دارد. سپس این روند کاهش می‌یابد و بعد از ۱۸ سالگی کم و بیش متوقف می‌شود. «تست‌های استاندارد» دانشمندان هم نظرنند که چشم‌گیرترین سطح افزایش آی‌کیو در فرد در اوایل دوران کودکی رخ می‌دهد. به‌طور دائم نظریه‌های مختلفی در رابطه با فاکتورهای افزایش‌دهنده‌ی آی‌کیو ارائه می‌شود؛ برای مثال اخیراً پس از انجام تحقیقی در ژاپن مدعی شده‌اند که انجام بازی‌های کامپیوتری، که مستلزم سطح بالایی از مهارت و تیزهوشی است، عامل مؤثری در افزایش آی‌کیو است؛ همین میزان آی‌کیو با افزایش سن بالاتر می‌رود. تست‌های آی‌کیو با استفاده از هزاران نفر شرکت‌کننده، استانداردسازی شده‌اند، آی‌کیو به‌طور متوسط ۱۰۰ تعیین شده است و امتیاز بالا و پایین این نرم برای تعیین میزان آی‌کیو فرد به کار می‌رود.

از آنجایی که براساس این نظریه پس از ۱۸ سالگی روند افزایش آی‌کیو کم یا متوقف می‌شود، روش محاسبه‌ی آی‌کیو کودک با روش محاسبه‌ی آی‌کیو یک بزرگسال متفاوت است. هنگام محاسبه‌ی آی‌کیو یک کودک، آزمایش‌شونده تستی را پاسخ خواهد داد که برای هر گروه سنی به‌طور جداگانه استانداردسازی شده باشد و نمره‌ی متوسط مربوط به آن گروه سنی ثبت شده باشد؛ بنابراین اگر کودکی ۱۰ ساله نمراتی کسب کرده که از یک کودک ۱۲ ساله انتظار می‌رود، آی‌کیو ۱۲۰ دارد. آی‌کیو این کودک به روش زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{آی‌کیو} = \frac{12 (\text{سن عقلی})}{10 (\text{سن بیولوژیک یا واقعی})} \times 100 = 120$$

با این همه، آی کیو بزرگسالان براساس تست آی کیویی که نمره‌ی متوسط آن ۱۰۰ است محاسبه می‌شود و نمراتشان براساس بالا و پایین بودن این تُرم تعیین می‌شود. تستی کاملاً معتبر به حساب می‌آید که روی یک جمعیت آماری ۲۰۰۰۰ نفری آزمایش شده باشد و نتایج، قبل از آنکه میزان دقیق آی کیو فرد را تعیین کنند، همبسته شده باشند.

مثل بیشتر پراکندگی‌هایی که در طبیعت یافت می‌شوند، پراکندگی آی کیو هم شکل یک منحنی زنگوله‌ای را به خود می‌گیرد (به نمودار بالا توجه کنید). در مقیاس استنفورد - بینه نیمی از جمعیت، آی کیو بین ۹۰ و ۱۱۰ دارند که نیمی از آنها بالای ۱۰۰ و نیمی دیگر زیر ۱۰۰ هستند؛ ۲۵٪ نمره‌ی بالای ۱۱۰، ۱۱٪ بالای ۱۲۰، ۳٪ بالای ۱۳۰ و ۰/۶٪ نمره‌ی بالای ۱۴۰ گرفته‌اند. در طرف دیگر مقیاس هم، همین نسبت برقرار است.

تاریخچه‌ی آزمون‌های هوش

نخستین تلاش‌ها برای دست‌بندی افراد براساس هوش، به حدود ۵۰۰ سال قبل از میلاد مسیح و به سیستم چینی ماندارین برمی‌گردد. در این سیستم مطالعه، اثبات، نفوسیوس این فرصت را در اختیار داوطلبان قرار می‌داد تا بتوانند وارد خدمات عمومی شوند. ۱٪ از داوطلبان در راهیابی به مرحله‌ی بعد موفق بودند و برنده‌ها در مرحله‌ی بعد مجدداً با یکدیگر رقابت می‌کردند و این چرخه ادامه داشت تا به مرحله‌ی نهایی انتخاب برنبرپ می‌رسید. در نهایت داوطلبان برگزیده، آن ۱٪ نهایی بودند. اولین تلاش برای سنجش علمی تفاوت در توانایی‌های ذهنی افراد را سرفرانتس گال در قرن نوزدهم انجام داد. او تلاش کرد نشان دهد که می‌توان ذهن انسان را به‌طور منظم در قالب ابعادی متفاوت بازنمایی کرد.

اولین تست هوش مدرن را روانشناسان فرانسه، آل‌فونس و تئودور سایمون، طراحی کردند. دولت فرانسه به آنها مأموریت داده بود که آزمون‌هایی طراحی کنند تا دولت اطمینان پیدا کند، هیچ بچه‌ای بدون آزمون رسمی از تحصیل در سیستم آموزشی باز نمی‌ماند. این دو، آزمونی شامل ۳۰ سؤال طراحی کردند که مسائلی بسیار متنوعی داشت.

در سال ۱۹۱۶ روانشناس آمریکایی، لوئیس ترمین، مقیاس بینه - سایمون را اصلاح کرد تا برای آمریکایی‌ها از ۳ سالگی تا بزرگسالی استانداردهای مقایسه فراهم کند، ضمناً مفهوم نسبت هوش به سن بیولوژیک یا واقعی ضرب در صد هم به این تست اضافه شد. ترمین اصطلاح «بهره‌ی هوشی» را ابداع کرد و سرانجام - بوستن به دانشگاه استنفورد، با سمت استاد آموزش، تست هوش استنفورد - بینه را برای سنجش آی کیو طراحی کرد. تست استنفورد - بینه بعدها در سال‌های ۱۹۳۷ و ۱۹۶۰ اصلاح شد و به عنوان پرکاربردترین تست هوش باقی ماند.

در میانه‌ی قرن نوزدهم روانشناس‌ها از آزمون‌های اطلاعات محور برای ارزیابی هوش مجاری خود استفاده می‌کردند. آنها بعدها مفهوم شتاب ذهنی را در زمان ارزیابی عملکرد معرفی کردند. حدود سال ۱۹۳۰ قُرنواتبات کرد رابطه‌ای میان قدرت، به معنای دشواری محض یک مسئله و شتاب، به معنای مدت زمانی که فرد باید آن مسئله را حل کند، وجود دارد. (بالا بردن سطح دشواری تا ۳۰٪، مدت زمان لازم برای حل مسئله را دو برابر می‌کند، اما افزایش ۶۰ درصدی سطح دشواری، زمان مورد نیاز را پنج برابر می‌کند.)

بر این نکته باید تأکید کرد که فرد موفق در تست‌های آی کیو صرف نظر از اینکه چقدر استدلالی و تیزهوش است، لزوماً در آزمون‌های آکادمیک هم موفق نخواهد بود. گاهی انگیزه و از خودگذشتگی بسیار مهم‌تر از آی کیوی بالا هستند. موفق شدن در یک آزمون آکادمیک، مستلزم توانایی تمرکز بر موضوعی واحد، به دست آوردن درکی کامل از آن و تجدید نظر مداوم به منظور به خاطر سپردن حقایق، قبل از آزمون است. انجام این کارها اغلب برای فردی با آی کیوی بالا دشوار است؛ چون این افراد ذهنی بیش از حد فعال و پرسشگر دارند و این ذهن نمی‌تواند برای مدتی طولانی روی یک موضوع متمرکز شود و آرزو دارد به همه چیز تنوع بدهد. چنین فردی ناچار است به سطح بالایی از انضباط فردی تن دهد تا در آزمون‌های آکادمیک موفق شود؛ اما اگر بتواند این انضباط فردی را به کار گیرد، به احتمال زیاد نمره‌ی قبولی بالایی می‌گیرد.

درباره‌ی ۲۰ آزمون مولتی‌کمپلکس هوش و استعداد

همه‌ی افراد با استعداد هستند، اما اگر شما یک ماهی را بر اساس تواناییش در بالا رفتن از درخت بسنجید، آن ماهی تمام عمرش را بر این باور خواهد گذراند که یک بی‌دست و پای احمق است.

آلبرت اینشتین

امروزه بسیاری از خانواده‌ها تمایل دارند که فرزندانشان در مدارس پرورش استعدادهای درخشان ادامه تحصیل دهند. متولیان آموزش و پرورش کشور درباره‌ی نحوه‌ی گزینش مدارس سمپاد، ورودی متوسطه‌ی اول به یک جمع‌بندی درست رسیدند که در آزمون مرسوم به «تیزهوشان» از سؤالات «هوش و استعداد» برای گزینش داوطلبان استفاده کنند. (این تصمیم بدون شک تصمیم بسیار درستی است که متأسفانه در اولین سال اجرا (سال ۹۷-۹۶) به بدترین شکل ممکن اجرا شد و در آن از «تست هوش ریون» برای گزینش دانش‌آموزان استفاده شد.) این نمونه‌ی بسیار خوبی بود که نشان می‌دهد حتی درست‌ترین تصمیمات اگر رد اجرا شوند، نتیجه‌ای تأسف بار دارند. به هر روی نگارنده از صمیم قلب امیدوار است که متولیان نظام آموزش و پرورش با بهره‌گیری درست از تجربیات گذشته بتوانند تصمیماتی اتخاذ کنند که در شأن کشور عزیزمان باشد.

کتابی که در دست دارید به منظور آمادگی هرچه بیشتر داوطلبان آزمون تیزهوشان ششم به هفتم به رشته‌ی تحریر درآمده است. امیدوارم این مجموعه در کنار ۱۰۰۰ کتاب‌های من (هوش کمپلکس و ۱۰۰۰ تست استعداد تحلیلی) بتواند پاسخگوی نیاز علاقه‌مندان و به خصوص نوجوانان عزیز رایند، سازان کشور عزیزمان باشد.

در تألیف این کتاب از سؤالات کتاب‌های «خوشه‌ی ۱۰۰۰ تست استعداد تحلیلی»، «۱۵۰۰ تست استعداد تحلیلی»، «هوش کمپلکس» و همچنین کتاب «THE ULTIMATE IQ TEST BOOK» استفاده شده است. در طول این مسیر هم با سؤالات ساده و هم با سؤالات بسیار دشوار مواجه خواهید شد که قدم به قدم و از به آزمون شما را توانمندتر می‌سازند.

انتخاب نام «مولتی‌کمپلکس هوش و استعداد» به جهت نوع سؤالات از نظر محتوا (سؤالات کلامی و غیرکلامی، هوش و استعداد) و همچنین تنوع سؤالات از نظر ساختار (سؤالات تستی، چالشی، دگزینه‌ای) بوده است. بسیار باعث امتنان خواهد بود که چنانچه در کتاب یا به گونه‌ی دیگری مواجه شدید آن را از طریق ایمیل hamrah.m@gmail.com به بنده اطلاع دهید تا ان شاء الله در چاپ‌های بعدی اصلاح شود.

تقدیم و تقدیر

با کسب اجازه از ساحت مقدس امام زمان (عج)، ادای احترام به روح پدر بزرگوارم، دردانی از مادر ارجمندم و اعضای خانواده‌ام و به نیابت از متولی این امر، مدیر فرهیخته و توانمند انتشارات مهر و ماه جناب آقای دکتر آقا، اختیاری و همچنین همکارانی که زحمت آنها در پیدایش این مجموعه بسیار بسیار فراتر از اندیشه‌های این حقیر بود، از جمله «مادر ارجمند و گرامی ام سرکار خانم فرحناز اسرافیلی، سرکار خانم نمازی مدیر شایسته‌ی تألیف و خانم‌ها فریدون نژاد و ملکی که نه تنها بار بلکه به واقع دستیاران من در تألیف کتاب بوده‌اند، همچنین سرکار خانم سیاوشی مدیر محترم تولید و دیگر سرورانم در بخش «لی‌هنری، تایپ، صفحه‌آرایی، چاپ و واحدهای مالی، فروش و روابط عمومی که همگی در پیدایش این اثر سهم دارند، این اثر را تقدیم می‌کنم به:

همه‌ی دانش‌آموزان و فرزندان عزیز سرزمینم و همه‌ی همکاران و عزیزانی که می‌دانند «سمپاد»

مهم است و تلاش می‌کنند تا آن را زنده و پویا نگه دارند.

خوب کردی که رخ از آینه پنهان کردی

هر پریشان نظری لایق دیدار تو نیست

به امید فرج آقا امام زمان (عج)

ارادتمند شما مصطفی باقری

فروردین ۱۳۹۸

فهرست

بخش ۱: آزمون‌ها

آزمون اول	۸
آزمون دوم	۱۴
آزمون سوم	۲۰
آزمون چهارم	۲۶
آزمون پنجم	۳۲
آزمون ششم	۳۸
آزمون هفتم	۴۴
آزمون هشتم	۵۰
آزمون نهم	۵۶
آزمون دهم	۶۲
آزمون یازدهم	۶۷
آزمون دوازدهم	۷۳
آزمون سیزدهم	۷۹
آزمون چهاردهم	۸۵
آزمون پانزدهم	۹۱
آزمون شانزدهم	۹۷
آزمون هفدهم	۱۰۲
آزمون هجدهم	۱۰۸
آزمون نوزدهم	۱۱۴
آزمون بیستم	۱۲۰

بخش ۲: پاسخ‌نامه

۱۲۷

بخش ۳: آزمون‌های ورودی تیزهوشان

استعدادهای درخشان ورودی پایه‌ی هفتم (۹۵-۹۶)	۱۶۲
استعدادهای درخشان ورودی پایه‌ی دهم (۹۵-۹۶)	۱۶۴
استعدادهای درخشان ورودی پایه‌ی هفتم (۹۶-۹۷)	۱۶۶
استعدادهای درخشان ورودی پایه‌ی دهم (۹۶-۹۷)	۱۶۸
استعدادهای درخشان ورودی پایه‌ی هفتم (۹۷-۹۸)	۱۷۱
استعدادهای درخشان ورودی پایه‌ی دهم (۹۷-۹۸)	۱۸۱

بخش ۴: پاسخ‌نامه‌ی آزمون‌های ورودی

پاسخ‌نامه‌ی آزمون‌های ورودی (۹۵-۹۶)	۱۸۳
پاسخ‌نامه‌ی آزمون‌های ورودی (۹۶-۹۷)	۱۸۴
پاسخ‌نامه‌ی آزمون‌های ورودی (۹۷-۹۸)	۱۸۷